

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 159/2014-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. marca 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, sudcu Jána Lubyho a zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) predbežne prerokoval sťažnosť I. S., zastúpenej advokátkou JUDr. Katarínou Dušákovou, Považská 26, Košice, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 42 C 160/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. S. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. februára 2013 doručená sťažnosť I. S. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. Katarínou Dušákovou, Považská 26, Košice, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Košice II

(ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 42 C 160/2010 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Z obsahu sťažnosti a z príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľka sa svojou žalobou doručenou okresnému súdu 25. októbra 2010 proti obchodnej spoločnosti R., s. r. o., domáha ochrany osobnosti v konaní vedenom pod sp. zn. 42 C 160/2010.

Sťažovateľka v súvislosti s namietaným porušením svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sťažnosť odôvodňuje takto:

„Domnievam sa, že vyššie označené konanie na Okresnom súde Košice II je v rozpore s účelom ústavou zaručeného práva na konanie bez zbytočných prietáhov, nakoľko ani po odpovedi predsedom súdu, že moja sťažnosť je dôvodná súd vo veci nekoná, aj napriek tomu, že zákonná sudkyňa bola upozornená na potrebu plynulého konania, som zo súdu do dnešného dňa neobdržala žiadnu zásielku.“

Sťažovateľka v sťažnosti ďalej uvádza, že „... Dňa 1. 12. 2012... podala sťažnosť predsedovi súdu Košice II na prietahy v tomto konaní, ktoré považoval predseda Okresného súdu Košice II za dôvodnú..., nakoľko v tomto konaní nebol urobený žiadny úkon t. j. od marca 2011...“, čo oznámil sťažovateľke svojím prípisom sp. zn. Spr. 210/2012 z 12. decembra 2012.

Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľky, právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, zaručené ustanovením článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, bolo v konaní vedenom Okresnom súde Košice II, sp. zn. 42 C 160/2010 porušené.

Ústavný súd priznáva sťažovateľke primerané finančné zadostučinenie v sume 16.596.96,- EUR, ktoré je Okresný súd Košice II povinný vyplatiť sťažovateľke do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Okresnému súdu Košice II prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 42 C 160/2010 konal bez zbytočných prietahov.“

Ústavný súd zistil, že uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 NcC 25/2013 z 30. septembra 2013 boli všetci sudcovia okresného súdu vylúčení z prerokovania a rozhodovania vecí vedenej pod sp. zn. 42 C 160/2010 a vec bola prikázaná Okresnému súdu Košice I, ktorému bola vec odstúpená 26. novembra 2013; konanie o nej je vedené pod sp. zn. 39 C 336/2013 a 20. decembra 2013 bol nariadený termín pojednávania na 15. apríl 2014.

Sťažovateľka, ktorá je kvalifikovane právne zastúpená, nereagovala na aktuálny stav konania a nerozšírila svoju sťažnosť aj proti Okresnému súdu Košice I. Ústavný súd preto posudzoval sťažnosť na predbežnom prerokovaní len vo vzťahu k postupu okresného súdu v napadnutom konaní, ktoré viedol okresný súd od 25. októbra 2010 do 26. novembra 2013, keď vec bola odstúpená Okresnému súdu Košice I, v súlade s navrhnutým petitom v sťažnosti [§ 20 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená.

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, ide v prípade, ak namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania sťažnosti z vyžiadaného spisu zistil nasledujúce skutočnosti:

Sťažovateľka podala žalobu o ochranu osobnosti okresnému súdu 25. októbra 2010. Súčasne s ňou požiadala o oslobodenie od súdnych poplatkov. Okresný súd opakovane v novembri a decembri 2011 vyzýval sťažovateľku na odstránenie nedostatkov žaloby. O oslobodení od súdnych poplatkov rozhodol 10. januára 2011. V nadväznosti na to 7. februára 2011 Centrum právnej pomoci ustanovilo sťažovateľke zástupcu na jej zastupovanie v namietanom konaní. Dňa 31. marca 2011 zákonná sudkyňa oznámila skutočnosti, pre ktoré je v namietanom konaní zaujatá.

Po podaní sťažnosti sťažovateľky na prietahy v namietanom konaní doručenej okresnému súdu v decembri 2012 okresný súd zistil, že z dôvodu administratívnej chyby bol spis založený do iného spisu (vedeného pod sp. zn. 42 C 160/2011), ktorý bol daný do archívu skončených vecí. Na tomto základe predseda okresného súdu vyhodnotil sťažnosť sťažovateľky ako dôvodnú.

Dňa 12. decembra 2012 zákonná sudkyňa predložila krajskému súdu na rozhodnutie jej oznámenie o skutočnostiach, ktoré zakladajú dôvod na jej vylúčenie z konania a rozhodovania vo veci. Krajský súd svojím uznesením sp. zn. 14 NcC 8/2013 zo 14. marca 2013 rozhodol, že zákonná sudkyňa nie je vylúčená z prerokovania a rozhodovania vo veci sťažovateľky. V nadväznosti na to sa uskutočnili dve pojednávania, a to 2. júna 2013 a 15. júla 2013. Na pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo 15. júla 2013, sťažovateľka uplatnila námietku zaujatosti proti zákonnej sudkyňi a aj voči všetkým sudcom okresného súdu. Z tohto dôvodu bola vec 24. júla 2013 predložená krajskému súdu na rozhodnutie, ktorý uznesením sp. zn. 6 NcC 25/2013 z 30. septembra 2013 rozhodol, že všetci sudcovia okresného súdu sú vylúčení z prerokovania a rozhodovania vo veci sťažovateľky, a prikázal ju Okresnému súdu Košice I. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 26. novembra 2013. Spis bol v tento deň odstúpený Okresnému súdu Košice I, ktorý vedie konanie pod sp. zn. 39 C 336/2013 a aktuálne je nariadený termín pojednávania na 15. apríl 2014.

Ústavný súd nespochybňuje skutočnosť, že v období od apríla 2011 do decembra 2012 okresný súd vo veci sťažovateľky nekonal. V tejto súvislosti ale konštatuje, že v napadnutom konaní okresného súdu išlo o dlhodobejšiu, avšak ojedinelú nečinnosť v trvaní cca 20 mesiacov. Inak okresný súd v napadnutom konaní postupoval v zásade plynulo. Ústavný súd v súvislosti s týmto zistením poukázal na svoju judikatúru, z ktorej vyplýva, že nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05). Pojem „zbytočné prieťahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý treba vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prieťahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). Za takýto prieťah možno považovať podľa názoru ústavného súdu aj uvedenú nečinnosť okresného súdu.

Za rozhodujúcu pri svojom rozhodovaní považoval ústavný súd skutočnosť, že po uplatnení sťažnosti na prieťahy v napadnutom konaní na orgáne štátnej správy

okresný súd vo veci začal hneď konať, teda došlo k náprave v jeho postupe a k odstráneniu jeho dovtedajšej nečinnosti. Z toho možno vyvodit', že sťažnosť sťažovateľky predsedovi okresného súdu splnila svoj účel, pretože už v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu nebol okresný súd v právnej veci sťažovateľky nečinný, ale jeho úkony smerovali k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľky ako účastníčky namietaného konania.

V čase rozhodovania ústavného súdu sa vec nachádza na Okresnom súde Košice I, kam bola odstúpená 26. novembra 2013 na základe uznesenia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6 NcC 25/2013 z 30. septembra 2013. Dňa 28. novembra 2013 vec bola pridelená zákonnej sudkyňi. Konanie je vedené Okresným súdom Košice I pod sp. zn. 39 C 336/2013. Vo veci je nariadené pojednávanie na 15. apríl 2014.

Ústavný súd na základe uvedeného konštatuje, že využitie právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého mala sťažovateľka právo podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, sa v okolnostiach posudzovanej veci prejavilo ako účinný prostriedok nápravy, ktorý mala sťažovateľka k dispozícii a aj ho využila (december 2012), pretože okresný súd začal vo veci konať.

Na základe uvedeného ústavný súd sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. marca 2014